

Zdeněk ŠTĚPANČÍK

**Historické stezky a raně středověké mincovní nálezy
Příspěvek k poznání dálkových a regionálních komunikací v jižních a západních
Čechách**

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta
Archeologický ústav

77 stran + přílohy

Předložená práce si klade za cíl konfrontovat nálezy mincí z období 10. až 13. století z oblasti jižních a západních Čech s průběhy historicky doložených komunikací. Jde o poměrně složité téma, které v dosavadní literatuře jako celek nebylo zatím zpracováno. Autor diplomové práce se tedy musel vypořádat s principiálně novým tématem, ležícím na pomezí historie, numismatiky, archeologie a historické geografie.

Po stručném úvodu se autor zabývá stavem poznání a metodikou výzkumu historických komunikací (str. 3–5). Z textu je zřejmé, že sledované území bylo zkoumáno nerovnoměrně a různými metodikami. Samozřejmě zcela jedinečný je stav poznání tří větví Zlaté stezky, která je dobrým metodickým návodem k uchopení této problematiky.

Následující kapitola je věnována přehledu a stavu bádání o českém a moravském mincovnictví 10. až 13. století (str. 6–10). Autor se v problematice dobře orientuje a zná význačné badatele i literaturu. Přehled je řazen chronologicky a zaměřený na nejvýznamnější práce a badatele.

V další kapitole se autor věnuje metodickým přístupům výzkumu historických komunikací (str. 11–14) – věnuje se historickým mapám, internetovým portálům, letecké archeologii, detektorům kovů a mikrosondážím. Je zjevné, že chápe význam těchto metodických přístupů.

V kapitole *Nálezy raně středověkých mincí, jejich definice a nálezové okolnosti* (str. 15–17) se stručně zabývá jednotlivými kategoriemi mincovních nálezů – nálezy hromadnými a nálezy jednotlivých mincí. Zde rovněž shrnul problematikou tzv. obolu mrtvých.

Obsáhlá je kapitola věnovaná přehledu dějin jižních a západních Čech z pohledu historie a především archeologie (str. 15–31). Je zřejmé, že pokud jde o raný středověk, je tento přehled značně kompaktní. Poněkud méně prostoru je zde však věnováno nejstaršímu horizontu zakládání měst a hradů v průběhu 13. století.

V dalším textu se autor zabývá trasami hlavních komunikací procházejících v raném středověku územím jihozápadních Čech (str. 32–43). Zde přirozeně vychází z obsáhlé historické i archeologické literatury. Pozornost je zde věnována Gmündské, Vitorazské, Linecké, Zlaté, Březnické, Řezenské, Norimberské, Chebské a Sedlečské stezce. Tato pasáž je nepochybně důležitou součástí předložené práce.

Dosti obsáhle se autor zabývá shrnutím výpovědi mincovních nálezů (str. 44–49). Sleduje jejich koncentrace z chronologického pohledu a zdůrazňuje jejich výrazný nárůst ve 13. století, což nepochybně odráží vznik měst a s nimi spojený rozvoj obchodu. Je ovšem škoda, že lokality zmiňované z textu nejsou nijak provázány s katalogem mincovních nálezů.

Nejdůležitější částí práce je kapitola věnovaná komparaci mincovních nálezů a historických stezek (str. 50–67). Zde se autor pokusil zdůraznit jak známé skutečnosti, tak i pravděpodobné směry dalších lokálních cest, které nebyly dosud úplně zřejmé. Jde např. o návrh korekce trasy Gmündské stezky či lokální trasy v ose České Budějovice – Strakonice. Z textu je zřejmé, že autorovi byla daleko bližší problematika v oblasti jižních Čech, než v západočeském regionu či na území historického Chebska.

Důležitou součástí práce tvoří katalog mincovních nálezů z jihozápadních Čech. Jednotnou formou záznamu autor zpřístupnil 122 depotů a jednotlivě nalezených mincí. Tato kapitola je velmi důležitou součástí předložené práce. Poslední část příloh posuzované diplomové práce tvoří mapy (č. 1–14) s průběhy historických komunikací – je ovšem opět škoda, že na ně chybí odkazy v textu.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit kladně. Je zjevné, že autor je velmi dobře zorientován v archeologické i numismatické problematice. Zná metodické základy oborů, aktivně pracuje s obsáhlou literaturou, rozumí problematice mincovních nálezů a snaží se je samostatně interpretovat. Celkový dojem z práce je dobrý a **lze tedy konstatovat, že podle mého názoru autor splnil požadavky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.** Navrhuji známku výborně.

V Praze 12. 1. 2017

PhDr. Jiří Militký, Ph.D.